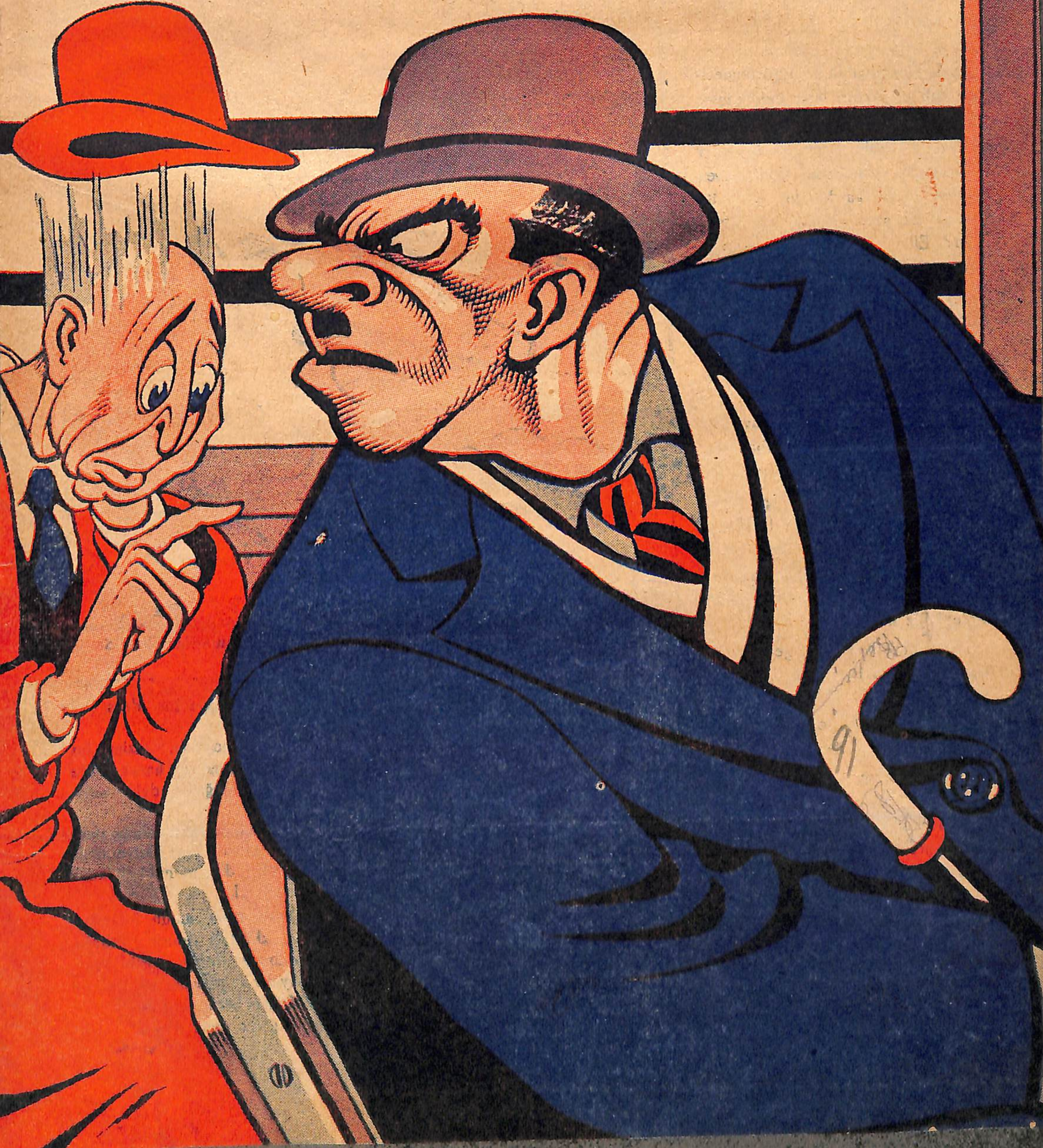
AKBABA

— Affedersiniz bayım, omuzunuzda bir bit dolaşıyor...

— Dolaşır a ulan... Demokrasi var şimdi!

Moskova Radyosu ve Akbaba

9 aralık 1945 pazartesi gecesi, Moskova radyosu Akbaba'ya ateş açmış... Demek propaganda avcısı yoldaşlar Akbaba'yı eti yenen bir kuş sanıyorlar!

Eh, öyle ise kızıl spiker avucunu yalasın!

Akbaba'nın — Allah esirgesin — Moskova'ya şirin görünmesine imkân yoktur: İster İngiliz, ister Fransız, ister İtalyan, ister Arap, ister Polonyalı, ister İranlı, ister Türk, yeryüzünde milletini seven hangi insan vardır ki, istiklâlin ham hum şaralopçuları onu affetsin? Elbet bizi de sevemezler, hoş göremezler, affedemezler!

Hem bir koltuğa sığamıyan iki karpuz gibi, bir kalbe de iki muhabbet sığamaz: Serteller'in yuva kurduğu o gönülde Akbaba'nın işi ne?..

Hem, o gönül, bir yuvadan ziyade bir kafestir. Akbaba ise, yaradılışı iktizası kafese girmez!

Moskova radyosuna göre büyük bir suçumuz var: 15 kasım 1945 tarihli ve 86 numaralı Akbaba'daki başyazımızda, üniversiteli gençlerimizi ateşlendiren millî öfkeyi biz körüklemişiz!

Evet, üniversite gençlerinin ateşlerini körükliyen biri var. Ben bu suçlunun kim olduğunu da biliyorum... İsmini mi soruyorsunuz?.. Söyliyeyim: Serteller!

Üç aydır, bu babaları tutmuş bolşevik dervişleri, ağızları kızıl köpükler içinde salmadık kutsal duygu mu bıraktılar?..

Millet sabrına hergün yumruk sıkan, diş gıcırdatan, tükürën, havlıyan kalemlere, nihayet Devlet vekarı ve Saracoğlu müsamahası cevap vermiye tenezzül etmese bile, millî vicdan bir cevap verecekti.

Bevin Moskova yolunda

Çemberlayn — Hey gidi günler hey... Bir zamanlar ben de Münih'e böyle gidip gelmiştim!

Bunu görmek için bir Akbaba kadar derin ve uzak görüşlü olmak değil, Serteller kadar gözlerini kan bürümüş olmamak yeter!

İşte biz, o yazımızda, üniversiteye hürriyet istiyen, toplanma hürriyeti, miting hürriyeti, ideolojiler üstünde kavga hürriyeti istiyen «Tan» cılara bu tehlikeyi işaret etmiş:

— Dikkat!.. demiştik, Tan derken tuna gidersiniz!

Evet, bu tehlikenin misali çok uzakta değildi: Mütareke yıllarında, şimdi adı Tan Matbaası olan Sabah Matbaası, üniversite gençlerinden gene böyle bir ders almıştı!

Moskova radyosu, bizim bu yazımızı, o gençlik hareketinde parmağımız olduğuna delil sayıyormuş...

Hayır, bu hareketin içinde parmağımız yoktur. Fakat Üniversiteli bir genç olsaydık, muhakkak kendimiz olurduk!

Moskova radyosunun ithamlarına, teşekkürler ederiz. İltifatı, kızıl bir ihanet damgası gibi insanın hüviyetine yapışan bu radyonun, küfürleri bütün ömrümüzce bizim millî gururumuz olacak!

Çimdik

AKBABA

Yıl : 23 — Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Yusuf Ziya Ortaç — Sayı: 91

Tiyatro

Yedi yıldır, damlalardan göller yaratan İstanbulun sevgili Kırdarı, 1946 bütçesine, tiyatro için sembolik diyebileceğimiz bir rakam koymuş: 140 000 lira.

Şehir Meclisinin lâf meraklısı bir kaç üyesi, bu temel taşı üstünde, kolay bir tenkid edebiyatile tepindiler:

— Tiyatrodan evvel mektep isteriz!..

Esefle söyliyelim ki, bu, Kel Hasan zihniyetinden bile keleş bir tiyatro anlayışıdır.

Bir millet, bir medeniyet ailesine, bütün iç ve dış yapısiyle girer: Yalnız şapkası, iskarpini ve mektebile değil.. Tiyatrosu, hastanesi, oteli ve lokantasile!

On senelik göz nuru ve alın terinin, Başkentte bir opera doğurduğunu, İstanbul da ancak Konya, Adana, Samsun, Ardahan gibi gazetelerde okuyor.

Bu opera, sahnesiz bir operadır!

On yıldır, sanatkâr sabrının höcre höcre yarattığı genç kıymetler, eser verebilmek için Ankara Halkevi kapısında nöbet bekleşiyorlar!

Aralarında, nihayet yer yer sarsıntılar, döküntüler, dağılmalar başlayan Devlet Konservatuvarı, otuz iki dişi kilitlenmiş tahammülile gözlerini İstanbula dikmiş, bir ses, bir ışık, bir müjde bekliyordu.

Âdem — Yahşî duhter, özüne bir elma ikram idem!

Şehir bütçesine düşen bu 140 000 lira, sağındaki dört sıfırile, son dakikada atılmış bir cankurtarandır.

Sayın Lûtfi Kırdarı, bu 140000 liranın arkasına bir sıfır daha koyacağı mutlu günü bekliyerek, iki avucumuzda birbirine değmedik nokta bırakmayan bir sevinçle alkışlarız.

Yusuf Ziya ORTAÇ

DİLENCİLİK MEKTEBİ

Malatyadan gelerek İstanbulda iş sahibi olmak istemiş ve uzun incelemelerden sonra dilencilk mektebi kurmuş, fakat sonunda yakayı ele vermiş olan zatla, bağımsız bırakıldıktan sonra görüştüm.

— İstanbula iş aramak için gelmişsiniz, öyle mi?

— Değil. İstanbulda gerçi iş çok. Fakat ben bir hususi liseye yazılıp hem keyfime bakmak, hem de diploma almak ümüdiyle gelmiştim. Gördüm ki bel bağladığımız okulların yerin de yeller esiyor, ozaman iş aramağa mecbur oldum.

— Ya... Ne gibi işler meselâ?

— Açlıktan ölmemek için evvelâ memur olayım dedim; fakat az sonra anladım ki, memur olmak açlıktan ölmeğe mâni değilmiş!.. Bari ticarete atılayım dedim, sermaye ister. Sonra bin türlü dolap çevirmek lâzım. Vergi kaçakcılığı, sahte faturan falan.. Halbuki ben namusiyle kazanmak ve rahat yaşamak ister bir yurttaşım!

— Bunun için mi dilenciliğe döktünüz işi?

— Ben dökmedim. Döktürdüler. Bir akşam Tokatlıyanın önünde kaldırımda duruyordum. Bir taksi geldi. İçinden çok güzel bir kadınla bir hacı ağa indi. Yol vermek için kımıldadım, hacı ağa hemen avucuma birşey sokuşturdu. Bir de baktım bir on liralık... Derhal anladım ki, hiç iş yapmadan sokaklarda sadece dolaşmakla kazanmak da mümkün, bu mesleği seçtim... Ve ihtisas yaptım..

— İhtisas mı yaptınız?

— Tabiî bayım.. Dilencilik deyip te geçmeyin!.. Görünüşü fevkalâde rahattır ama, aslında en zor mesleklerden biridir. Dilenciler süs için zengin olmaz. İstanbulu tetkik ettim. Gördüm ki az çok herkeste bir dilenci haleti ruhiyesi var: Beyoğlunu dolduranlardan gençlerin yüzde doksanı aşk dilencisi, kadınlar gösteriş dilencisi... Kimi var siyaset dilencisidir, ille millet vekili veya mevki sahibi olmak ister; kimi var şöhret dilencisidir, ille tanınayım der... Bunları anladıktan sonra insanlarda dilenmenin bir ihtiyaç olduğuna hükmettim. Madem ki bu içimizde bir esasa dayanıyor, bunu geliştirmek, teşkilâtlandırmak da mümkündür dedim ve İstanbulun demirbaş dilencileriyle temasa geçtim..

— Demek İstanbulda demir başlar da var.

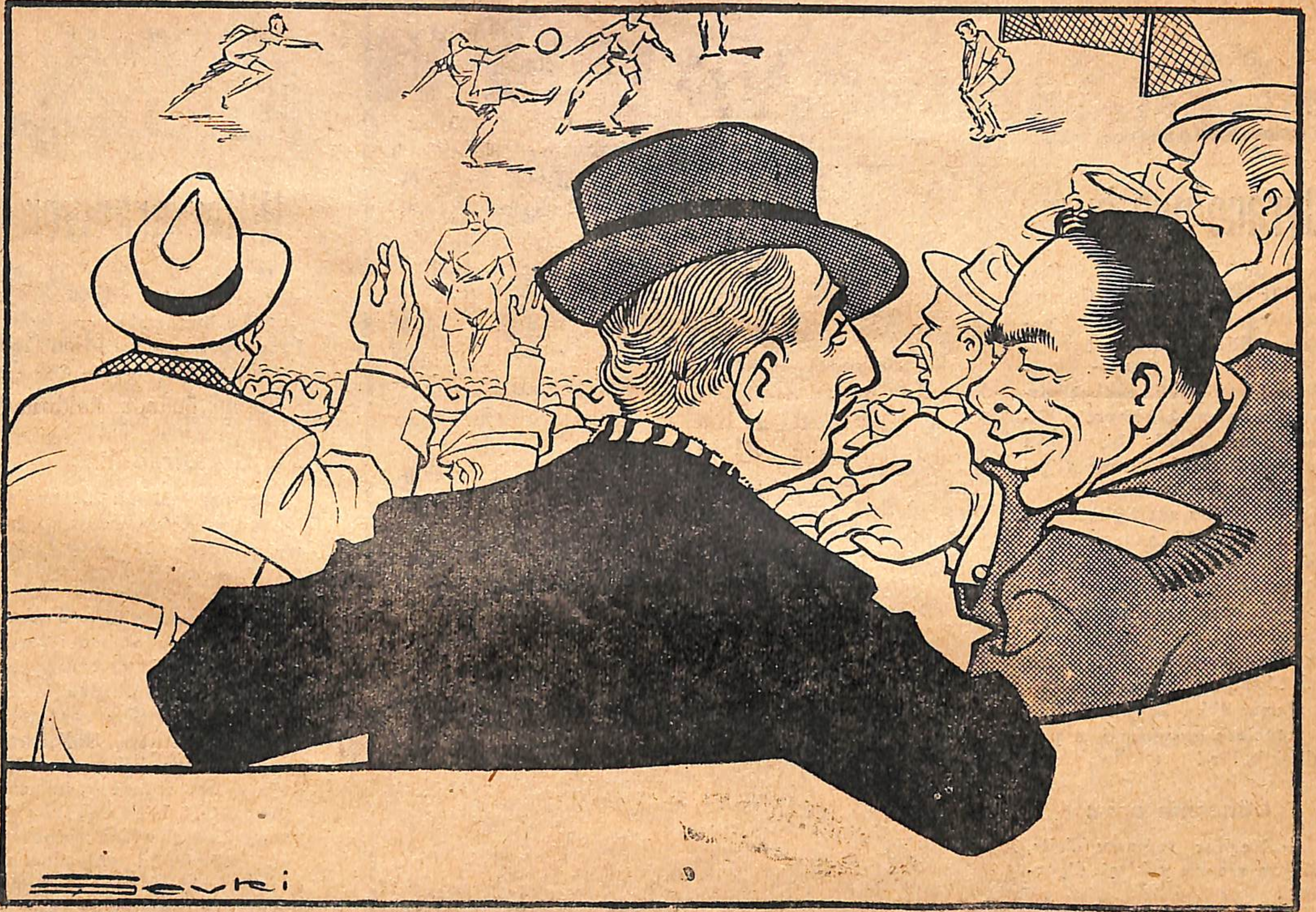
— Tabiî. Meselâ Çopur İsmail. Sinemada veya tiyatroda görseniz tanıyamazsınız. Hem kör, hem

Gazetelerden: Suriye komünistleri "Antakyayı isteriz!„ diye nümayiş yaptılar!

Rusya — Gel, biraz da seni oynatayım!

— Zavallı Yunanlılar.. Beş gol yediler!
— Elbet yerler.. Açlık bu!

çopurdur. Talimhanede iki apartımanı, Fatihte dört arsası vardır. En zenginlerimizden biridir.

— Bunlar size faydalı oldular mı bari?

— Ne münasebet? Her meslekte olduğu gibi dilencilikte de hareket noktası rekabet ve kıskançlıktır. Derhal İstanbula iş aramağa gelen gençlerle şehrin küçük dilencilerini aramağa başladım. İçlerinden istidat sahibi olanlar için bir mektep kurdum.

— Nerede bu mektep?

— Lângada bir sarnıçta.

Bay mütehassısla yola düştük. Hem beni mektebe götürüyor, hem de izahat veriyordu:

— Bizde iki türlü ders vardır. Biri pratik dersler.. Bunlar doğrudan doğruya okulda verilir. Öbürü nazari dersler.. Bunlar için toy dilenciler tiyatrolarla sinemaları takibederler..

— Bu sonuncusunu anlıyamadım...

— Makiyaj öğrenmek için... Okuldaki pratik dersler arasında bilhassa diksiyon, yani kendi ruh halini sözün ahengiyle ifade dersi önemlidir. Bunu otuz senelik dilenci olan ve her kılığa girmiş bulunan pirimiz üstadımız meşhur Çolak Ahmet verir. Çolak Ahmet dokuz lisan bilir. Her dilde ve her mühitte dilenebilir.

Lângaya gelmiştik. Bay mütehassıs beni harap taş ocağına benzer bir arsaya soktu. Gayet ustalıkla gizlenmiş bir mahzen kapağını kaldırdı. On bir basamak saydım ve yere bastım. Bir düğmeyi çevirdi. Yeraltı andınlandı.

Burası büyük bir salondu. Etrafında dokuz kapı vardı. Herbirinin üzerinde bir levha. Rehberim izah ediyordu:

— Burası toplantı yeri ve konferans salonudur. Birinci oda marangozhanedir. Burada yedek parçalar yapılır.

— Ne yedek parçası?

— Takma kol, takma bacak, koltuk değneği, tekerlekli araba ve saire... Yandaki kapı terzihaneye açılır. Burada her türlü paçavralardan, yamalardan elbiseler dikilir. Hususi usullerle eskitilir ve lime lime edilir. Bu işi kolay sanmayın. Elbise dilencilikte gayet mühimdir. Kullanılacak kumaş, kumaşın kesilişi ve eskilik derecesi günlük varidatın miktarına tesir eden başlıca âmillerdendir. Şık ve güzel elbise dikmek basit şey, asıl hüner insanı yaşlı veya genç, âciz veya kuvvetli gösteren yırtık elbiseleri hazırlamakta. Mütehassıs terzilerimiz Paris dilencilik mektebinden ve terzilik akademisinden diplomalıdırlar.!

— Mühim mesele yahu..

— Ne sandınız ya.. İşte Çolak Ahmetle muavini Çaçaron Hüseyinin dershanesine geldik. Bir yılda öğretilen sözlü dersler arasında yalvarma tekniği, izaç tekniği, ses titretme, türlü dualar ve beddualar başta gelir. Gördüğünüz plâklar en meşhur dilencilerin en tesirli sesleriyle neticeleri garantili cümlelerini talebeye tekrarlar..

Dilencilik mektebinin lâboratuvarları, İstanbul Sıh-

[Sonu 9 uncu sahifede]

HABERLER

Cyrano'nun burnu

Şehir Tiyatrosu Dram Kısmı bir müddettenberi Cyrano de Bergerac isimli piyesi oynuyor. Biletler bir hafta evvelinden satılıp bitiyor. Tercümesinin gördüğü rağbet karşısında haksız bir hayrete düşen Sabri Esad Siyavüşgil bunun sebebi hakkında sorulan bir suale demiştir ki:

— Halk bu eseri güzel bulduğu için değil, sadece Cyrano'nun gururu temsil eden o iri burnunu görmek için tiyatroya koşuyor. Zira dikkat ettim, seyircilerin çoğu bu harbin zenginleridir. Eser kalktıktan sonra bunların burunlarını daha büyütmek için hastanelere başvurmaları pek mümkündür!

Dünyanın sonu

— Meşhur romancı Wells, dünyanın sonu yaklaştı diyormuş..

— Hay gafil hay..

— Neden?

— Eğer Rus işgali altındaki yerlerin halini görse, muhakkak dünyanın sonu gelmiş de çoktan geçmiş bile derdi!

Günahsızlar

Yeni bir yerli filim gösteriliyordu. Rakım Çalapala ile Sezai Solelli filimi seyrettikten sonra sinema mütehassısı Sezai, Rakım'a:

— Cidden güzel filim, dedi, aktörler hakikaten günahsız, acıdım zavallılara...

— Neden?

— Rejisörle prodüktöre kurban olmuşlar da ondan!

Elli yıl

Bu hafta Louis Pasteur'ün ellinci ölüm yılı merasimi Etibba Odasında yapıldı. Söz alan Profesör Muzaffer Şevki Yener, kuduz aşısı kâşifinin insan cephesini belirttikten sonra nutkunu şu veciz sözlerle bitirdi:

— Yazık ki Pasteur daha yaşayıp siyasî kuduzluğa bir aşı bulamadan öldü!

Yalman — Eskiler alayiiim... Hurda makineler alıyorum, yırtık gazetalar alıyorum, kırık sandalyalar alıyoruuum!

Sabun Gazeli

Bu halkın derdi, dostum, sanmayın peynirle undandır;
Şikâyetler, bugünlük, sâde yağdandır, sabundandır!

Sabundur hâmi-i sıhhat, sabunsuz halkı bir seyret!
Sabundur servet-i millet, kazanç imkânı bundandır!

Satar müstahsil on beşten, alır tüccar yüz on beşten,
Temizlendikçe beş-şeşten, ehâli, ters oyundandır!

Ne kirler görmüşüz yer yer, sabun sürsen azar, ister,
Kâretmez kopsa Serteller temizlenmez soyundandır!

Kurar binbir dolap her an, fakat hep ak çıkar Yalman,
Arınmak böyle tez yoldan bu üstadın boyundandır!

Sabun bir yosmadır, dengi. Beyazdır, gül kokar rengi.
Fakat çapkınların, Dehrî, fakirinden, toyundandır!

Dehrî-i Zaman

HABERLER

Hitler aranıyor

Gobbels'in ruhu — Dünya seni arıyor hâlâ aziz Führer...

Hitler'in ruhu — Artık Propaganda Nazırı olmadığını hatırla aziz Gobbels! Ben de hâlâ mezarımı bulacaklar diye tirtir titriyorum!

Birde Iki

Ankara Yüksek Ziraat Fakültesi memurlarından bir kızın, elindeki nüfus kâğıdı dolayısiyle mahkemeye yaptığı müracaat neticesinde bu kızın hem Mualla hem Bâkiye adında hem Düzcede hem Gerede de doğmuş iki analı, iki babalı bir mahlûk olduğu neticesine varılmış ve soruşturma genişletilmiş. Şimdi kızın hangi anadan, babadan doğduğu tesbit olunacak, bu suretle ikinci isimle öbür ana babayı hangi nüfus memurunun doğurduğu anlaşılacakmış. İster inan, ister inanma! Biz nüfusu çoğaltmağa çalışırken nüfus daireleri iki kişiyi bir kişide hülâsa ediyorlar...

Namuslu haydutlar

Vakit muhabirinin Amerikadan yazdığına göre, Çin'de bir tahsildar, otobüs soyan hırsızlardan kazanç vergisi almış! Vaka Çin'de geçtiğine, Amerikadan bildirildiğine ve Vakit'te yazıldığına göre muhakkak doğrudur!

Öğrendiğimiz doğru ise Maliye Bakanlığı bu havadisi çoğaltarak muayyen bazı ticarî müesseselere vergi vadesinden bir hafta evvelinden yollayacak, bir hafta sonra tahsildar müesseseyi ziyaret edecektir. Tabiî o hafta içinde mükellef memleketten kaçıp gitmezse!..

Deve eti

Bursada 368 kiloluk bir deve kesilerek eti kırk kuruştan satılmış. Eğer bu deve İstanbul kasaplarının eline geçseydi onu tam mânasiyle deve yaparlardı!

Gazetelerden: Sinemalarda seyirciler pire hücumuna uğruyorlar!

— Anne, her sinemaya gidişte pireleniyorum...
— Ben de senin her gün sinemaya gidişinden pireleniyorum!

CENAZE DÖNÜŞÜ

Hepimizin başından ırak, evlere şenlik bugünlerde Azrail faaliyetini arttırdı. Sık sık gazetelerde bir dostun, tanıdığın ölüm haberile karşılaşıyoruz. Sonbaharın sonlarına doğru yaprak dökümü gibi, insan dökümü de kendini gösterdi. Bu arada «Takunyacılar Cemiyeti» Başkanı Ali Düzyontar da sizlere ömür.. Fakat, bu zavallının gidişi pek ani oldu. Dükkânında duvara dayadığı merdivene raftan meşin indirmek için çıkıyormuş. Birdenbire üstüne fenalık gelmiş, yuvarlandığı yerde sanki pantalonundaki tozları silkelemek istiyormuş gibi birkaç dakika bacaklarını titretmiş.. İşte okadar!.

Takunyacılar cemiyeti bu kara haberi alınca derhal idare meclisini toplantıya çağırdı ve Ali Düzyontar'ın cenaze törenine bir temsil heyeti göndermeğe oy birliği ile karar verdi.

Cenazenin kalktığı günün pazara raslayışı da iyi oldu, biçareyi ebedî istirahat yerine uğurlayan cemaatin sayısının kalabalıklığı bu suretle sağlandı.

Cenaze, merhumun Samatyadaki evinden alınıp Fatih camiine çıkarıldı. Namazı orada kılındıktan sonra Edirnekapıya doğru yol alınmaya başlandı.

Hava pek soğuk değildi. Lâkin hafif hafif çiseleyen yağmurun nemlendirdiği tenha ve hüzünlü yollarda herkes tabutun arkasından başı önünde gözleri yerde ilerliyordu. Kimse fazla lâkırdı etmiyordu. Yalnız zaman zaman merhumun meziyetlerinden bahsetmek isteyenler hafiften ve yavaştan aralarında fısıldaşıyorlardı:

— Allah rahmet eylesin, çok sakin ve iyi bir adamdı!

— Sade iyi ve sakin mi ya.. Aynı zamanda çok çalışkan ve kusursuz bir aile babasıydı da!

— Tezgâh başında görmedim ama, görenler söylüyorlar, bütün takunyelerin ökçesini tek keser darbesiyle çıkarırmış!

— Eli de gönlü gibi açıktı.. Misafirlerine ikram etmeğe bayılırdı. Kaç defa evinde ne âlemler yaptık!

Adam bu minval üzere mezarlığa kadar götürüldü ve mutat merasimle gömüldü.

Dönüşte temsilci heyet üyeleri hep birlikte merhumun karısı Habibe Düzyontar'a baş sağlığı dilemek için Samatyadaki eve uğramayı ihmal etmediler. Kadın, acısının büyüklüğüne rağmen onlara buyur etmekte hiç kusur göstermedi: Kahveler, çaylar, şerbetler!.

Fakat, bu içtimaî vazifeyi de ifa edip dışarı çıktıkları vakit heyet âzasının hemen hepsi benliğinde bir eksiklik, bir boşluk hissediyordu. İçlerinden en yaşlısı:

— Arkadaşlar, dedi, en değerli bir uzvumuzun geri dönmemecesine g i d i ş i n i böyle alelâde bir vaka imiş gibi sakin ve gösterişsiz mi geçireceğiz.. Onun kaybından duyduğumuz teessür büyüktür. Şimdi hemen ayrılıp evlerimize gidecek olursak bu acıya belki de dayanamayız.. Biraz içmeli, kendimizden geçmeliyiz ki ona tahammül edebilelim!

***

Yenikapıdaki meşhur «Küplü» de oturmaya karar verdiler. Masanın başında evvelâ herkes sakin ve mahzundu. Her taraftan iç çekmeleri, ahlar oflardan başka birşey eşitilmiyordu. Fakat tam kiloluk selvi boylu bir şişe heyet âzasını canlandırdı. Kadehin sayısını biraz fazla kaçırmış olanlar yüksek sesle merhumun meziyetlerini sayıp dökmeğe başladılar. Âdeta birer nutuk taslağı iradettiler.

İkinci kiloluk onları büsbütün coşturdu. Aralarında ağlayanlar, hıçkıranlar oldu. Biri de:

— Yahu, dedi, ne duruyoruz, merhumun ruhuna hiç olmazsa bir ilâhi okuyalım!

Teklif diller dolaşarak, gözler süzülerek kabul edildi. Hep bir ağızdan

Şol cennetin ırmakları
Akar Allah deyû, deyû!

teranesiyle bir haykırışmadır koptu. Meyhaneci de, öteki müşteriler de sarhoşluk nedir, bilmeseydiler, rakı sofrası başında ilk işittikleri bu avazeye şaşacaklardı. Her tarafta bilâkis hayretten ziyade takdir hisleri uyandı. Müslüman olmıyanlardan gayrisi de bu havaya cumhur cemaat uydular. Sokaktan geçenler, kıyıda ağ temizleyen balıkçılar bir an yürümelerini ve çalışmalarını bırakıp içeriye kulak verselerdi mahallelerinde gizli bir tekke kurulduğuna hükmedeceklerdi.

Meclis gitgide revnaklandı. İlâhi şarkıya çevrildi. Arada tek başına gazel söyleyenler de oldu. Bazıları bu sırada fokstrot, rumba gibi dans havaları da mırıldanmaya başladılar. Âzadan biri dayanamadı. Kapının arasında duran saplı meydan süpürgesini kucaklayıp ortadaki boşlukta fırıl fırıl dönmeye koyuldu.

Gece yarısına doğru herkes birbirine veda ederek meyhaneden çıktığı zaman heyet âzasından ekserisinin başları dönüyor, gözleri kararıyor, dilleri dolaşıyor, vücutları sallanıyordu.

***

Başkan vekili Hamdi Tezkeser iki arkadaşının kolunda Aksaraydaki evine kadar güçlükle uğurlanabilmişti. Kapıya anahtarı uydurmak için üçü birden yarım saatten fazla uğraştılar. Hamdi Tezkeser nihayet kendini taşlıkta buldu. Merdivenleri yalpa vuraraktan tırmandı. Gürültüden uyanıp saçları karmakarışık, gözleri evlerinden fırlamış bir halde yataktan kalkan karısı onu sofada karşıladı. Başkan vekili dehşetli bir maraza çıkacağını evvelden tahmin etmiş olduğu için ihtiyatlı davranmıştı. Cebinden küçük bir paket çıkarıp uzattı:

— Ka.. ka.. rıcığım, dedi, dil.. sığır dili.. Merhumun refikası sana hediye gönderdi..

Kadın sol elini kalçasının üstüne koyarak korkunç bir heykel tavrı takındı:

— Ulan, diye bağırdı, bu ne hal.. Zil zorna sabahlara kadar yine nerelerde dolaştın.. Hani cenazeye gidiyordun gûya!..

Hamdi Tezkeser diz çöktü. Karısının damarları kabarmış ellerine sarılarak mırıldandı:

— Vallahi cenazeden, geliyorum.. Billâhi cenazeden geliyorum.. Yalnız merhumu kaybetmemizden doğan kederimizi gidermek için arkadaşlarla şöyle bir kaç kadeh parlatalım dedik.. Ondan bu hale geldim.. Yavrucuğum... Ah.. Keşke sen de beraber olsaydın.. Öyle eğlendik.. Öyle eğlendik ki sorma!..

A. Hidayet Reel

Dilenci Mektebi

[Başı 4 üncü sahifede]

hat Müzesine taş çıkartacak kadar çeşitli uzuv ve parçalar, âlet ve vasıtalarla doluydu. Birçok haller ayrıca resimlerle açıklanmıştı. Bunlardan birkaçını ezberledim: Kol nasıl sakat edilir? Çarpık bir bacağın neresini teşhir etmek daha tesirlidir? Kadınlara kaç metre yanaşmalı? Sinirli müşteriler uzaktan nasıl belli olur? Kadın - erkek çiftleri tercih ediniz!

Mütehassıs izahatına devam ediyordu:

— Şurası tahlilhanedir. Alınan madeni paralar, bazen yanlışlıkla verilen altın, inci, elmas parçaları burada tetkikten geçer, eritilir.. Son oda, gördüğünüz gibi prova lâboratuvarıdır. Burada İstanbulun muhtelif semtlerini gösteren dekorlar önünde her yaştan dilenci, karargâh kılığına girdikten sonra!...

— Affedersiniz, sözünüzü kestim. Karargâh kılığı nedir?

— Yani genel karargâhdan sokağa çıkılacak iş kıyafeti.. O kılıkla son prova yapılır ve dilenciler piyasaya salınır..

— Varidat ne merkezde?

— Hasılatın yüzde dokuzu işçinin hakkıdır, yüzde on altı sigorta bedelidir. Dilencilerimiz tekaüde sevkedilince bu sigorta bedeli kendilerine verilir. Yüzde yirmi beş masraf. Yüzde elli müessese kârı.

— Yani ne kadar?

— Semte, senenin mevsimine, mevsimin ayına, ayın gününe, günün saatine, dilenciye, dilencinin tecrübe ve ihtisasına göre rakam değişir. Fakat teşkilâtı kurdum kuralı en acemi bir dilencinin bile günde on liradan aşağı gayrisafi irat getirdiğini kaydetmedim. Polis hesap defterlerimizi götürmeseydi size de gösterebilirdim..

Parmağım ağzımda kalarak oradan ayrıldım.

Görünmeyen adam

Kızıl — Biz hürriyet istiyoruz, hürriyet!..
Milliyetçi — Biliyorum... Bizim hürriyetimizi!

3 Ocak 1946

Akbaba, yeni yıla yepyeni bir hamle ile giriyor.

Yılbaşı sayımızdan itibaren sayfalarımızda göreceğiniz imzalar

Yazarlarımız	Karikatüristlerimiz:
Ercüment Ekrem Talu, Orhan Seyfi Orhon, Burhan Felek, Yusuf Ziya Ortaç, Ahmet Hidayet Reel, Adnan Tahir	Cemal Nadir Güler, İhap Hulûsi, Münif Fehim, Şevki Çankaya, Turhan Selçuk

Akbaba, en canlı siyasî mizah gazetemizdir

Meğer Sevmek

Tefrika No. 8

Yazan : A. H. Reel

— Canım, beş altı sene sonrasına ait bir iş için kendimizi üzmeğe ne lüzum var.. Onu zamanı geldiği vakit düşünürüz.

Dedi ve babasına fabrikalardaki faaliyete ait bir takım izahat vermeğe koyuldu.

III

O hafta, köşkteki bütün insanlar için bir hareket ve gürültü devresi yarattı. Davetler, toplantılar birbirini takibetti. Gelenlerin gidenlerin arkası bir türlü alınamadı. Fakat Maviş yine evvelki sakin ve münzevi hayatına kavuşmuştu. Kahvaltı ve yemek zamanlarını mutfakta, uyku saatlerini Katinanın odasında geçiriyor, gündüzleri de sabahtan akşama kadar bahçede ya meşgul oluyor, yahut ta oynuyor, düşünüyor ve hayalete dalıyordu.

Bir gün deniz kenarına inen merdivenlerin üst tarafındaki küçük ormanlık sahada mermerden eski tarzda yapılmış çeşmenin başında otururken uzaktan konuşma sesleri ve ayak patırdıları işitti. Başını o tarafa çevirince Feride ile Kadrinin yanyana yürümekte olduklarını gördü. Genç kız, üzeri renkli brodörilerle süslü beyaz ketenden bir elbise giymişti. Titrek bir sesle delikanlıya şöyle diyordu :

— Sahi mi söylüyorsun Kadri, Allah aşkına.. Kulaklarıma bir türlü inanamıyorum..

Kadri imalı ve kinayeli bir tavırla cevap verdi :

— İşin böyle olduğunu şimdiye kadar keşfedememeni doğrusu senin zekândan beklemezdim..

— Hayret, doğrusu hayret.. O kadar çabuk değişen, o kadar bir dalda durmıyan insansın ki !. Demek Salihanın bana anlattıkları yalan olmak şöyle dursun mübalâğalı bile değil.. Halbuki ben senin sevginden emin ve mağrur sırlarımı ona açmak üzere idim.. İyi ki böyle bir halt etmemişim..

Kadri, yerdeki bir iki kuru yaprağı ayağının ucu ile eziyormuş gibi yaparak gözlerini oraya dikti ve hafifçe mırıldandı :

— Ne yapayım, elimde değil.. İşte ben böyleyim.. Beni olduğum gibi kabul etmek lâzım.. Bu meselede biliyorum, sen de benim kadar müşkül vaziyettesin.. Ne var ki, kardeşlik, dostluk hislerime başka mânalar vermişsin.. Onları da bana vaktiyle açmadın, ancak şimdi söylüyorsun.. Çok üzüldüm Feride.. Müthiş üzüldüm..

Gerçekte delikanlının yüzünde küçük bir ıstırap duygusu bile sezilmiyordu. Kırmızı ve kalın dudaklarının arasından beyaz dişleri fâsılasız görünüyor, gözleri müstehzi ve alaycı parıltılarla yanıyordu. Asıl ezilen büzülen Feride idi.. Yüzündeki kızıllıklar ince uzun beyaz boynuna kadar sirayet etmişti.

Maviş, onların deniz tarafına doğru gittiklerini görünce hızla merdivenlerden indi. Taflanları kendisine siper ederek öteki merdivene doğru koştu. Dolaştı, ağaçlık kısmın ortasındaki havuzun kenarını çeviren çimenlerin üzerine oturdu. Zorla kulağına çalınan lâkırdılardan pek vazıh bir mâna çıkaramamıştı. Çünkü konuşmanın başlangıcı hakkında bir şey bilmiyordu. Fakat duyduğu üç dört cümleden çocuk akliyle bile vardığı netice şu idi : Feride, Kadri'ye musallat oluyor, delikanlı da onun tacizlerinden kurtulmak için bir başkasını, Salihayı sever görünüyordu.

Demindenberi Adalara kadar mânisiz, engelsiz uzanıp giden denizi seyretmekten yorulmuş gözlerini şimdi ağaçların dalları arasından yer yer sızan güneş ışıklariyle bir bukalemunun sırtı gibi hafif ve tatlı değişiklikler gösteren havuzun yüzünde dinlendirmiye çalışıyordu.

On on beş dakika kadar öyle kaldı. Etrafında birkaç kuşun cıvıltısından başka bir şey işitilmiyordu. Feride ile Kadri de her halde gene öteki yoldan köşke dönmüşlerdi. İhtimal öğle yaklaşıyordu. Yemek zamanından evvel mutfağa gidip tabakların taşınmasına biraz yardım etmesi lâzımdı. Yoksa Katina gene o iğrençlik veren sesiyle kendisini :

— Kız, sen burada keyif edezeksin.. Biz çalısacayız !

Diye paylardı. Doğrulup ayağa kalktığı halde havuzun kenarından ortasına doğru uzanan geniş yapraklardan bakışlarını bir türlü ayıramamıştı. Geniş yaprakları bir birine bağlıyan kalın birer damar şeklindeki sapların ucunda solmıya yüz tutmuş acaip çiçekleri koparmak için ruhunda birdenbire garip bir temayül duydu. Onlardan küçük bir desteyi götürüp hiç haberi olmadan Kadrinin odasındaki küçük vazolardan birine yerleştirmek onun için büyük bir zevk teşkil edecekti. Evet bu çiçekler, o mağrur Ferideye lâyık olduğu cevabı vermesinden dolayı delikanlıya karşı hissettiği hayranlığın kendi hesabına bir teşekkür ve minnettarlık gösterisi olacaktı. Fakat o altın çiçekleri koparabilmek pek te kolay bir iş değildi. Kenardaki çimento kısma bir eliyle iyice tutunarak öteki eliyle onlara uzanması, bir suretle vücudunu küçük bir köprü halinde ileriye doğru vermesi icap ediyordu.

Maviş yavaş yavaş ilerledi, eğildi, vücudunun denge merkezini mümkün olduğu kadar, karada bırakmıya çalışarak sol kolunu kabil olduğu kadar germiye uğraştı. Bir hamle.. Bir hamle daha.. Maviş çiçeklere yetişmişti. Fakat o anda sağ ayağının altındaki beton parçasının yerinden oynadığının, muvazenin bozulduğunun farkına vardı ve yeşil renkli suyun üzerine boydan boya uzandı. Bu anî sürpriz karşısında nilüferin ince dallarını var kuvvetiyle kucakladı, bir saniye evvel kopardığı çiçekler asabî takallüslerle yumduğu avucunda buruşmuş ve parçalanmıştı. Ancak o vakit heyecan ve korkunun ne demek olduğunu bütün açıklığı ile anladı. Haykırmıya başladı :

— Can kurtaran yok mu !. Boğuluyorum.. İmdat.. İmdat !.

(Arkası var)

Aile Cüzdanı sahibleri, mazeretleri dolayısile Bankamıza kadar zahmet edemedikleri takdirde, çekecekleri ve yatıracakları paralar için Bankamız, tahsildarlarını adreslerine göndermiye hazırdır.

YAPI ve KREDİ BANKASI A. Ş.

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat
Bahçekapı : SALİH NECATİ

Kış Güneşi!

Kışın da öyle günler olur ki, bulutların arasından sıyrılan güneş, altın ışıklarıyle etrafı bir bahar sevincine kavuşturur.

Yılbaşı da işte böyle mesut bir bahar günü sayılır: MİLLÎ PİYANGO, binlerce vatandaşın hayatını aydınlatmaktadır!

Pantalon, Pardesü, Rop ve çoraplarınız ATOMİN'le banyo edilmişse yağmur ve kardan üzüntü ve korkunuz kalmaz. Gezilerinize cesaretle devam ederken şıklık ve zarafetinizi de muhafaza etmiş olursunuz. Elbise temizliyenlerden ve çorap satan mağazalardan sorunuz.

Çoraplar için orijinal ambalâj. 100 er gramlık şişelerde.

Tel: 21421. 1 inci Vakıf han No. 40
Bahçekapı — İstanbul

NİÇİN Yeni Tokalon Pudrasını KULLANIYORUM

Prenses

ALLA TROUBETSKOY

Esbabını anlatıyor:

- ★ Onun bir çok cazip ve yeni renkleri vardır.
- ★ O, bütün kullandığım pudralardan daha ince ve daha hafiftir.
- ★ Ondaki hakiki çiçeklerin nefis kokusuna perestiş ediyorum
- ★ O, bütün gün sabit kalır. Çünkü terkibinde başka hiç bir pudrada bulunmayan Krema köpüğü vardır.
- ★ Yağmurlu, rüzgârlı havaya rağmen Yeni Tokalon Pudrası tenimi daima terü taze muhafaza eder.
- ★ Eminim ki her ne bahasına olursa olsun bundan daha iyi bir pudra bulmak imkânı yoktur.

PARASIZ GÜZZELLİK KUTUSU Derununda (beyaz ve pembe) renklerdeki Tokalon kremleri ile muhtelif renklerde Tokalon pudrasının nümunelerini havidir. Ambalâj ve sevk masrafı olarak 20 kuruşluk bir pulu aşağıdaki adrese gönderiniz. Tokalon servisi 25.C. Posta Kutusu 622, İstanbul.

ile banyo edilen çoraplar ıslanmaz ve elâstikidir. Renk ve evsafı da değişmez, yalnız beğenmediğiniz parlaklık gider, yerine seveceğiniz bir matlık gelir. Kaçığa mâni olur.

ATOMİNİ çorap satan mağazalardan tedarik edinz.

Çoraplar için orijinal ambalaj.
100 er gramlık şişelerde,
Tel: 21421, 1 inci Vakıf Han No. 40
Bahçekapı — İstanbul

7000 SENE EVVEL

Meşhur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan en mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

OOO

BUGÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir.

Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı Yer İbrahim Horoz Basımevi

Dünya Karikatürleri

— Renginiz ne kadar sarı.. Sarılıksınız galiba...
— Hayır, Japonum!

— Vallahi unutmak için bu kadar içtim karıcığım, unutmak...
— Neyi unutmak?
— Beni nasıl karşılıyacağını!

HAFTANIN SEÇME KARİKATÜRLERİ

Harb sonu sosyetesinden

— Yeni bir ahçı bulduk hemşire, fevkalâde... Zeytinyağsız bir dolma yapıyor, sağ yağsız bir pilâv pişiriyor.. yeseniz bayılırsınız!..

— O da bir şey mi kardeş, biz bir hizmetçi bulduk, harikulâde: Susuz, sabunsuz çamaşır yıkıyor!..

— Cumhuriyet —

— Şu cihan harbi ne zaman bitecek, merak ediyorum!..
— Ne zaman başlıyacak, ben de onu merak ediyorum!..

— Cumhuriyet —